

בס"ד, עש"ק לסדר "יסעו בני ישראל" בהעלתך, תשפ"ו

"חובת הדר"

היכן הוא ימצא קלף באמצע הלילה ?

אמנם הוא לא חייב לעקור מביתו ולשכור חדר במלון, שאין איסור לגור בבית שאין בו מזוזה (מג"א י"ג ס"ק ח') אבל הוא רוצה ל'חנוך' מחדש את ביתו בקיום מצוה !

הוא הסתובב בבית וחיפש "מצוה". הוא מדד את מעקה המרפסת ולתדהמתו גילה שלמעקה אין גובה 'עשרה טפחים', וגם יש לו מדרגות בביתו שהמעקה שלהם אמנם גובה עשרה טפחים אבל יש בו רווחים גדולים מאד.

הוא ציין לעצמו שעליו לטפל בדבר בבוקר (ובפשטות עוד קודם למזוזה !) אבל איזו מצוה שהיא "חובת הדר" (=חובה על מי שגר בבית) יקיים לכבוד חזרתו לביתו ?

לפתע הוא קם, נטל נר והחל לבדוק.

לתמיהת אשתו הוא השיב, שהם עזבו את ביתם בראש חודש ניסן ומי שעוזב את ביתו בתוך שלשים יום הסמוכים לפסח חייב בבדיקת חמץ ואז הוא שכח לבדוק. והדין הוא ש"יבדוק אחר הפסח כדי שלא יכשל בחמץ שעבר עליו הפסח שהוא אסור בהנאה... לא יברך" (שו"ע או"ח תל"ה א').¹

בסיימו את מצוותו רווח לו, הוא קיים מצוה השייכת ל"בית", ואמר לעצמו שכל טירחת הטיול היתה שווה כדי לגלות שאין לו מעקה ומזוזה, ויוכל עתה לקיים המצוה !

לאחר תקופה ארוכה וטיול ממושך, בשעת ערב מאוחרת, הם שבו לביתם עייפים. בכניסתם לדירה, בעל הבית נעצר ליד המזוזה, והתלבט איזו ברכה לברך ?

אשתו לא הבינה מדוע הוא מתעכב. הוא הסביר שר' עקיבא אייגר כתב ש"ההולך מביתו לעסקיו בשוק שעות הרבה ופעמים נוסע מעירו על איזה ימים, דלכאורה הדין דכשחוזר לביתו יברך על המצוה, דהא בנתים שלא היה בדירת ביתו לא היה עליו חובת מזוזה, ומתחיל עתה חיוב חדש" (שו"ת רעק"א מהדו"ק סי' ט').

אשתו הגיבה: "אז תברך" !

הוא לא ידע אם לברך בנוסח הרגיל: "לקבוע מזוזה" כפי שמברכים בשעת קביעת מזוזה שהרי עתה הוא לא קובע את המזוזה (ועי' שו"ת אג"מ יו"ד קע"ט, ועליו עלי דשא מזוזה סי' לט) או לברך: "לדור בבית שיש בו מזוזה" (פת"ש יו"ד רצ"א סי' א').

הם נכנסו לביתם והדיון ההלכתי עורר אותם מעייפותו. הוא החל לעיין בסוגיא והעלה שרבים חלקו על שיטה זו, שהרי כלי ביתו נשארו בבית (ופעמים בני הבית נשארו בו) – ולכן אין לברך (עיין עין יצחק יו"ד ל"א ובסיום תשובת רעק"א עצמו).

הוא שוב הביט לכיוון המזוזה וראה שהמסמר רופף, הוא החליט לקבע את המזוזה כהלכתה (יו"ד פ"ט ד'), בנוגעו בכיסוי המזוזה הכיסוי נפל והתגלה שהקלף חסר !

חריפים של חמץ אסורים כיון עברו עליהם חגי פסח רבים, ואכמ"ל.

¹ יל"ע בבעל תשובה, האם עליו לבדוק את ביתו כיון שלא בדקו בשנים הקודמות, ומשקאות

[בחר בתאריך]